

byrden kapitaliseret, og sælger han Gaarden Dagen efter, saa er han Ejer af den Sum, som Statskassen har bidraget. Det er med andre Ord den tilfældige Besidder i Øjeblikket, der indkasserer Statskassens Bidrag. Det er det, jeg væsentlig har mod dette Forslag, og som gør, at jeg ikke kan give det min Tilslutning.

Naar det er blevet saa stærkt fremhævet, at Loven af 8de Maj 1894 slet ikke eller kun i ringe Grad er bleven benyttet, saa har jeg allerede indrømmet, at det jo er noget tvivlsomt, hvori Grunden ligger, om der virkelig er en saa stor Utilfredshed med denne Form for en Skat fremfor med andre Former for en Skat. Det ærede Medlem brugte det Udtryk, at Tienden var paalagt Yderne imod deres Vilje. Jeg vil spørge det ærede Medlem, om der overhovedet er nogen Skat, som Statsborgerne med god Vilje paatage sig? Men Tienden er nu i Øjeblikket en Skat, lige saavel som enhver anden Skat. Jeg tror, at naar Loven hidtil er bleven i ringe Grad benyttet, ligger Hemmeligheden maaske nok saa meget deri, at man — jeg tænker i Grunden her paa begge Parter — har haabet at kunne gøre en god Forretning ved Afløsning af Tienden. Men hvis Følelsen af Uvilligheden og Uretfærdigheden ved denne Skatteform var saa levende i Befolkningen, tror jeg, at den maatte have givet sig Udslag i Ønsket om at blive af med Tienden, selv om man ikke skulde gøre en god Forretning derved. Men jeg har ikke set, at der rundt omkring i Landet har været en virkelig stærk Bevægelse for at blive af med Tienden under den Form, som er given ved Loven af 8de Maj 1894. skønt den bød visse Fordele, idet nemlig Tiendskatten bortfaldt foruden andre Begunstigelser, som bleve givne med Hensyn til Stempel m. m. Jeg maa derfor fastholde den Anskuelse, at man er gaaet ind under denne Lovs Bestemmelser i det Haab, at man skulde kunne gøre en god Forretning, hvorved man skulde kunne putte en god Avance i Lommen, og selvfølgelig maa denne Tro paa og dette Haab om, at man, dersom der blev Afløsning, skulde kunne gøre en god Forretning, holde sig levende i Befolkningen, saa længe der stadig staaer en Afløsning paa Tapetet, hvortil Staten skal give et meget betydeligt Bidrag, som her foreslaaet en Fjerdedel. Det giver naturligvis endnu mindre Lyst til at benytte Frivillighedens Vej, naar man stadig har det Haab, at naar man blot venter, saa kommer nok Statskassen og forærer os en betydelig Sum. Idet jeg saaledes

ikke kan slutte mig til §§ 2 og 3, finder jeg ikke Anledning til at gaa ind paa de enkelte Detailler i Forslaget, saa meget mere som disse Forandringer i den nuværende Lov af 8de Maj 1894 ikke ere væsentlige. Jeg skal derfor kun slutte med at udtale, at jeg beklager ikke at kunne love min Medvirkning til Gennemførelsen af Lovforslaget i den Form, hvori det nu foreligger.

Finansministeren (Hørring): Jeg kan ganske slutte mig til de Udtalelser, vi nu hørte fra min ærede Kollega, Landbrugsministeren, med Hensyn til hans Stilling til §§ 2 og 3. Jeg har imidlertid ønsket dertil at knytte nogle Bemærkninger, der navnlig skulde tage Sigte paa den finansielle Betydning, som Gennemførelsen af det foreliggende Forslag vilde have for Statskassen.

Foreløbig skal jeg minde om, at i Henhold til Loven af 8de Maj 1894 yder Statskassen allerede noget Bidrag til at fremme den frivillige Afløsning af Tiender. Statskassen afholder i saa Henseende de Udgifter, der ere forbundne med selve Afløsningen, for saa vidt den overhovedet kommer i Stand, og dernæst yder jo Statskassen Tiendelaan, Laan til de Tiendeydere, der afløse deres Tiende, og disse Tiendelaan ere forholdsvis meget billige. Saaledes som Pengeforholdene ere for Øjeblikket, taber Statskassen aarlig mindst $\frac{1}{4}$ pCt. paa de Laan, som den yder i Henhold til Loven af 8de Maj 1894.

Men dette Forslag, der nu foreligger, gaar jo langt videre med Hensyn til de Ydelser, som Statskassen skulde bidrage for at fremme Tiendeafløsningen. Jeg skal i saa Henseende fremdrage følgende. Jeg gaar ud fra, at Lovforslaget, hvis det bliver til Lov, ikke vil kunne finde Anvendelse paa de Tiender, Konge- og Kirketiende, som ejes af Tiendeyderne selv. Jeg ser ikke rigtigt, hvorledes man skulde praktisere Loven paa dette Tilfælde, skønt jeg indrømmer, at der jo er en Urimelighed i at lade Statskassen give en saa stor Gave, som det i Virkeligheden er, til Tiendeyderne i Almindelighed, men gøre det saaledes, at de Tiendeydere, der selv eje Tienden, ikke faa nogen Del deri. Naar man imidlertid holder disse Tiender uden for, saa maa det Beløb, der angiver Værdien af det aarlige Tiendevederlag af alle 3 Tiender, Kongetiende, Kirketiende og Præstetiende — et Beløb, som i Almindelighed er sat til $6\frac{1}{2}$ Mill. Kr., det ere vi vant til fra tidligere Forhandlinger —